

COVID19

**PROTECCIÓ DE LES PERSONES TREBALLADORES
ESPECIALMENT VULNERABLES AL SARS-CoV-2
(COVID-19)**

CCOO de Catalunya

27 de maig de 2020

INTRODUCCIÓ

Les persones vulnerables davant la COVID-19 han de ser **especialment protegides del risc de contagi**, per aquest motiu hem de fer èmfasi en la nostra acció sindical durant la represa d'activitat per tal que, en la mesura que sigui possible, aquestes persones es mantinguin treballant des de casa o, en cas contrari, se'ls adapti degudament el lloc de treball. Així, hem d'evitar l'exposició al risc de les persones treballadores que, en funció de les seves característiques personals o estat biològic conegut, siguin considerades especialment vulnerables a aquest risc.

Grups de risc ¹

Diabetis	Malaltia cardiovascular (inclosa la hipertensió)
Malaltia pulmonar crònica	Càncer en fase de tractament actiu
Insuficiència renal crònica	Immunodepressió
Malaltia hepàtica crònica severa	Obesitat mòrbida (IMC>40)
Majors de 60 anys	Embaràs

Recordeu: CCOO de Catalunya ha pactat amb patronals i Generalitat de Catalunya, en l'àmbit del Consell de Relacions Laborals, les [Recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2](#), que recullen la necessitat d'implantar mesures concretes per a persones treballadores especialment sensibles i persones d'especial risc.

Hem d'impulsar procediments acordats amb la Representació Legal de les persones Treballadors (RLT), en l'àmbit del Comitè de Seguretat i Salut (CSS) i/o de les competències dels delegats i delegades de prevenció, Comitè d'Empresa o Secció Sindical, d'aplicació immediata.

Tingueu present que una indicació de l'empresa per al confinament no suposa tenir la baixa laboral, ja que no existeix el concepte de baixa preventiva en l'ordenament de la Seguretat social.

Les instruccions de l'Institut Nacional de Seguretat Social (INSS), de 19 de març de 2020, assenyalen que no es concedirà la IT assimilada a l'accident de treball per patologies prèvies que siguin derivades per les empreses o per temor al contagi, excepte en els casos de persones treballadores especialment sensibles, seguint el Procediment d'actuació per als Serveis de Prevenció i **amb un informe que acrediti la indicació d'aïllament per impossibilitat d'adaptació, protecció adequada o reubicació** a un lloc de treball exempt de risc COVID-19 de manera individualitzada.

Aquest informe haurà de seguir les pautes indicades en el [Procediment d'actuació per als SP enfront de l'exposició al Coronavirus \(SARS-Cov-2\)](#). Annex 1

PROCEDIMENT PER LA VALORACIÓ I LA INCAPACITAT TEMPORAL¹

La vigilància de la salut del SP ha d'avaluar de manera específica la presència de persones treballadores especialment sensibles en relació a la infecció de coronavirus, establir la naturalesa d'especial sensibilitat de cada persona treballadora i realitzar un informe sobre les mesures de prevenció, adaptació i protecció (Annex 1 d'aquest document).

Aquesta valoració per part del SP es farà en base a criteris de:

- Nivell d'exposició al risc
- Estat de salut de la persona treballadora (patologies compensades o no i comorbiditat²)
- Possibilitat d'adaptar o no el lloc de treball (disposar d'una completa avaluació del lloc de treball).

Per la valoració específica de cada cas, el SP ha d'aplicar les taules orientatives que ofereix el Procediment de Sanitat per als SP i on es recullen diferents escenaris en els quals una persona especialment sensible podria continuar treball, amb la deguda protecció i adaptació del lloc de treball que eviti el contagi o reubicació en un altre lloc exempt de risc d'exposició (Annex 2).

Per altra banda, els SP estan cridats a col·laborar en la gestió de la Incapacitat Temporal (IT), de manera que quan no sigui possible o suficient l'adaptació o reubicació del lloc de treball i/o l'ús d'equips de protecció individual, hauran de realitzar l'informe que acrediti la indicació d'IT³.

A més, el SP informarà sobre les actuacions realitzades a les persones afectades, al CSS i als delegats o delegades de prevenció. A més informarà de:

- ✓ L'obligació de l'aïllament preventiu.
- ✓ Que el comunicat de baixa i els de confirmació seran emesos sense la presència física de la persona treballadora, que no haurà d'anar a recollir-los ja que li podran remetre per vies telemàtiques.
- ✓ Que la baixa serà per malaltia comuna i l'INSS realitzarà el procediment intern per a convertir-la en accident de treball (a efectes de prestació econòmica). Per a major seguretat, recomanem fer arribar a l'empresa la seva còpia del comunicat de baixa amb el codi que hagi anotat el metge de capçalera en la còpia de la persona treballadora. Aquests codis es poden consultar en l'Annex 3.
- ✓ Les mesures i recomanacions preventives generals, sobretot d'higiene dels llocs de treball.

¹ [Procediment d'actuació per als SP enfront de l'exposició al Coronavirus \(SARS-Cov-2\)](#). Annex IV i V. Ministeri de Sanitat.

² Terme mèdic que es refereix a la situació en la qual una malaltia primària o principal cursa amb la presència d'una o més malalties.

³ Amb caràcter excepcional, els períodes d'aïllament o contagi de les persones treballadores amb motiu de la COVID-19, es consideraran com a una IT per contingències comunes, assimilada a accident de treball, exclusivament per a la prestació econòmica.

Cal tenir present que aquestes IT podran ser revisades. De manera que, quan es produeixin canvis en l'evidència científica disponible, en les condicions de treball o en les mesures preventives, el SP ha de tornar a avaluar i revisar els informes d'indicació de IT amb els nous criteris o dades. Així, el Procediment de Sanitat per els SP preveu un model d'informe (Annex 1) per a comunicar al Sistema Públic de Salut que ja no és necessària.

Segons les indicacions de l'INSS, que es poden consultar en l'Annex 3, seria al final de la fase II i durant la fase III quan s'haurien de revisar.

El RD 625/2014, que regula determinats aspectes de la gestió i control dels processos per incapacitat temporal en els primers tres-cents seixanta-cinc dies, indica que la competència per atorgar baixes per contingències comunes és dels metges i metgesses del Servei Públic de Salut. Per altra banda, les diferents instruccions que l'Institut Nacional de Seguretat Social (INSS) ha realitzat en relació a la IT per COVID-19, assenyalen també que seran els metges del SPS els que emetin els comunicats de baixa i alta en tots els casos d'afectació per coronavirus (tant per contagi, aïllament preventiu, com per circumstàncies pròpies de salut que generen vulnerabilitat).

No obstant, i malgrat el que acabem de comentar, la Generalitat de Catalunya ens ha comunicat recentment que ha decidit que la gestió de la IT de les persones vulnerables a la COVID-19, sigui realitzada per la Subdirecció General d'Avaluacions Mèdiques (SGAM), dependent de la Direcció General d'Ordenació i Regulació Sanitària.

El funcionament detallat en relació a aquesta IT s'explica en l'Annex 3 del present document.

Recorda

Per a la correcta protecció i valoració de les persones especialment sensibles a la COVID-19, és fonamental que l'empresari o empresària faciliti l'accés a la vigilància de la salut del SP.

CRITERIS D'ACTUACIÓ SINDICAL

- Sol·licitar còpia íntegra a l'empresa del [Protocol Preventiu, de contingències, continuïtat i/o retorn](#), adoptat davant la COVID-19, que inclogui la protecció de les persones treballadores especialment sensibles i vulnerables a aquest virus, incloses les dones embarassades.
- Reclamar l'avaluació del risc d'exposició en què es poden trobar les persones treballadores en cadascuna de les tasques de cada lloc de treball, amb la participació dels delegats i delegades de prevenció. Serà fonamental per una adequada valoració de les persones vulnerables.

- Exigir la derivació a la **vigilància de la salut** del SP de les persones treballadores que puguin pertànyer a un grup de risc, perquè actuï de manera coordinada amb les autoritats sanitàries. Sol·licitar un mecanisme de contacte directe amb el SP.
- Atès que els grups de risc estan definits en el Procediment d'actuació per als SP del Ministeri de Sanitat, entenem que, en termes generals, no és necessari realitzar un reconeixement mèdic. La situació actual continua desaconsellant els desplaçaments que no siguin absolutament necessaris. El SP podrà identificar la pertinença a aquest grup i realitzar la valoració oportuna amb els informes mèdics que la persona treballadora li haurà d'aportar per via telemàtica i no presencial.
- En coordinació amb la Secció Sindical o Comitè d'Empresa, **acordar amb la Direcció de l'empresa mecanismes que permetin evitar l'exposició** al virus d'aquestes persones treballadores (teletreball, permisos retribuïts, etc.) mentre el SP no emeti informe i no es concedeixi la baixa.
- Comprovar que els informes realitzats per vigilància de la salut segueixen els criteris establerts i s'utilitza el model correcte per tal que les persones treballadores no tinguin dificultats en l'accés a la incapacitat temporal.
- Comprovar i fer un seguiment dels casos de denegació de baixa per part de la SGAM. Contactar amb la Federació o Territori de CCOO per assessorament sobre reclamacions i impugnacions.
- Exercir les funcions i drets d'**informació, consulta i participació** que la Llei de Prevenció de Riscos Laborals concedeix als delegats i delegades de prevenció i als CSS.
- Cal **garantir la protecció de les dades mèdiques**. Serà el personal mèdic i sanitari l'autoritzat per a accedir a les mateixes. L'empresa podrà conèixer les persones diagnosticades per Coronavirus, però no les dades mèdiques i diagnòstics que no estiguin relacionats amb el virus.
- Recomanem a les persones treballadores disposar o sol·licitar al seu metge o metgessa de capçalera informes mèdics actualitzats que incloguin l'històric de possibles descompensacions de la malaltia o de l'embaràs.
- En cas que l'empresa no permeti l'accés a la vigilància de la salut i obligui a una persona especialment vulnerable a continuar amb l'activitat productiva exposant-se al contagi i sense una valoració específica prèvia per part del SP:
  - ✓ La persona treballadora afectada podrà entregar a l'empresa un escrit on deixar constància de la situació, recordant les responsabilitats legals que se'n deriven i sol·licitant un contacte amb vigilància de la salut.
  - ✓ Els delegats i delegades de prevenció realitzaran també un escrit en el mateix sentit.
  - ✓ Si malgrat tot, l'empresa continua exposant al risc a la persona treballadora, aquesta podrà sol·licitar per escrit una ordre de treball que

especifiqui que ha de continuar treballant en les mateixes circumstàncies i exposada al risc.

- ✓ Es valorarà amb la Federació o Territori de CCOO de Catalunya la possibilitat d'interposar una denúncia en la inspecció de treball o recórrer a les autoritats sanitàries.

Posa't en contacte amb la teva Federació o Territori per a un assessorament més detallat.

Annex 1²:

A. Model d'Informe en cas d'especial sensibilitat. Necessitat d'IT

Informació dirigida al facultatiu d'atenció primària

D./Sra.....,
número de col·legiat/ada ....., amb DNI....., metge
especialista en medicina del treball del servei de prevenció
....., informa que D./Sra
....., de ..... anys, amb DNI
....., compleix els criteris del Procediment d'actuació de riscos
laborals enfront del nou coronavirus (SARS-CoV-2) del Ministeri de Sanitat, per a ser
considerat/ada persona treballadora amb especial sensibilitat en relació a la infecció de
coronavirus SARS-CoV-2. La persona treballadora pateix .....,
que en l'actualitat es troba (1) ....., presentant
com comorbiditat .....

Prenent com a base el Procediment d'actuació per als serveis de prevenció de riscos
laborals enfront de l'exposició al SARS-CoV-2 el seu lloc de treball s'enquadra en un
nivell de risc. .... Atès que no existeix possibilitat d'adaptació del lloc de
treball, protecció adequada que eviti el contagi o reubicació en un altre lloc exempt de
risc d'exposició en l'empresa ....., es
considera que ha de passar a situació d'incapacitat temporal.

Lloc i data,

Signat

(1) Compensada, descompensada

B. Model d'Informe en cas d'especial sensibilitat. No hi ha necessitat d'IT

Informació dirigida al facultatiu d'atenció primària

D./Sra.....,
número de col·legiat/ada ....., amb DNI....., metge
especialista en medicina del treball del servei de prevenció
....., informa que D./Sra
....., de ..... anys, amb DNI
....., d'acord amb els criteris del Procediment d'actuació de riscos laborals
enfrent del nou coronavirus (SARS-CoV-2) del Ministeri de Sanitat (de data .....),
no és necessari que continuï en situació d'incapacitat temporal (IT) per:

- no pertànyer als grups vulnerables establerts en el citat Procediment.
- millora de les condicions de treball o de les mesures preventives.

Lloc i data,

Signat

Annex 2⁴. Taules orientatives per a la valoració de l'especial sensibilitat

ANEXO IV. GUÍA DE ACTUACIÓN PARA LA GESTIÓN DE LA VULNERABILIDAD Y EL RIESGO EN EL ÁMBITO SANITARIO Y SOCIOSANITARIO

Grupos vulnerables	Patología controlada				Patología descompensada				Comorbilidad ≥ 2 aspectos			
	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4
Enfermedad cardiovascular/HTA	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Diabetes	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermedad pulmonar crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermedad hepática crónica severa	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Insuficiencia renal crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Inmunodeficiencia	1	3	3	3	1	4	4	4	1	4	4	4
Cáncer en tratamiento activo	1	4	4	4	1	4	4	4	1	4	4	4
Mayores de 60 años	Sin patología				Patología controlada				Patología descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Obesidad mórbida (IMC>40)	Sin patología añadida				Patología añadida controlada				Patología añadida descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Embarazo	Sin complicaciones ni comorbilidades				Con complicaciones o comorbilidades							
	1	3	3	3	1	4	4	4				

NR1 (Nivel de riesgo 1): Similar a riesgo comunitario. Tareas en áreas no COVID, tanto asistenciales como de soporte estratégico.

NR2 (Nivel de riesgo 2): Entrada en zonas COVID tareas con pacientes posibles, probables o confirmados, manteniendo la distancia de seguridad y sin actuación directa sobre paciente, por ejemplo, reparto de comida, limpieza, traslado de pacientes, etc.

NR3 (Nivel de riesgo 3): Entrada en zonas COVID con asistencia directa a pacientes o intervención directa con casos posibles probables o confirmados, con EPI adecuado y sin mantener la distancia de seguridad, incluida la movilización de pacientes y aseo.

NR4 (Nivel de riesgo 4): Profesionales, sanitarios o no sanitarios, que deben realizar maniobras generadoras de aerosoles (RCP, intubación, extubación, etc.).

1	No precisa ni adaptación ni cambio de puesto, permanece en su actividad laboral habitual.
2	Continuar actividad laboral. Puede realizar tareas con exposición a pacientes posibles, probables o confirmados por COVID 19, con EPIs adecuados. No puede realizar maniobras generadoras de aerosoles.
3	Continuar actividad laboral en zona NO COVID.
4	Precisa Cambio de Puesto de Trabajo y, de no ser posible, tramitar IT como Trabajador Especialmente Sensible o PREL.

IT: incapacidad temporal. PREL: prestación riesgo embarazo lactancia.

ANEXO V. GUÍA DE ACTUACIÓN PARA LA GESTIÓN DE LA VULNERABILIDAD Y EL RIESGO EN ÁMBITOS NO SANITARIOS O SOCIOSANITARIOS

Grupos vulnerables	Patología controlada				Patología descompensada				Comorbilidad ≥ 2 aspectos			
	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4
Enfermedad cardiovascular/HTA	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Diabetes	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermedad pulmonar crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermedad hepática crónica severa	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Insuficiencia renal crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Inmunodeficiencia	1	3	3	3	1	4	4	4	1	4	4	4
Cáncer en tratamiento activo	1	4	4	4	1	4	4	4	1	4	4	4
Mayores de 60 años	Sin patología				Patología controlada				Patología descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Obesidad mórbida (IMC>40)	Sin patología añadida				Patología añadida controlada				Patología añadida descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Embarazo	Sin complicaciones ni comorbilidades				Con complicaciones o comorbilidades							
	1	3	3	3	1	4	4	4				

NR1 (Nivel de riesgo 1): Similar a riesgo comunitario, trabajo sin contacto con personas sintomáticas.

NR2 (Nivel de riesgo 2): Trabajo con posibilidad de contacto con personas sintomáticas, manteniendo la distancia de seguridad y sin actuación directa sobre ellas.

NR3 (Nivel de riesgo 3): Asistencia o intervención directa sobre personas sintomáticas, con EPI adecuado y sin mantener la distancia de seguridad.

NR4 (Nivel de riesgo 4): Profesionales no sanitarios que deben realizar maniobras generadoras de aerosoles, como por ejemplo RCP.

1	No precisa ni adaptación ni cambio de puesto, permanece en su actividad laboral habitual.
2	Continuar actividad laboral. Puede realizar tareas con exposición a personas sintomáticas con EPIs adecuados.
3	Puede continuar actividad laboral sin contacto con personas sintomáticas. Si imposibilidad, tramitar PREL o IT como Trabajador Especialmente Sensible.
4	Precisa Cambio de Puesto de Trabajo y, de no ser posible, tramitar PREL o IT como Trabajador Especialmente Sensible.

IT: incapacidad temporal. PREL: prestación riesgo embarazo lactancia.

⁴ Inclòs en el [Procediment d'actuació per als SP enfront de l'exposició al Coronavirus \(SARS-Cov-2\)](#).
Ministeri de Sanitat

Annex 3. Funcionament de la IT per COVID-19 en cas d'especial sensibilitat

Segons les instruccions de l'INSS de data 30 d'abril, les baixes per situacions d'especial sensibilitat a la COVID-19 es codificaran de la següent manera (cal verificar aquests codis en els comunicats de baixa, confirmació i alta):

- En cas que el metge o metgessa utilitzi la de codificació CIE10 ES, haurà d'utilitzar el codi **Z29.8** (contacte per a altres mesures profilàctiques especificades).
- En cas que codifiqui en CIE9MC, haurà d'utilitzar el codi **V07.8** (una altra mesura profilàctica o terapèutica especificada).
- Si codifica en CIAP, utilitzarà el codi **A98** (medicina preventiva/promoció de la salut), tenint en compte que deu recodificar-se automàticament a un dels referits de la CIE10ES o CIE9MC, per a transmetre el comunicat mèdic a l'INSS.
- Aquells processos d'IT que es van iniciar amb anterioritat a aquestes instruccions de l'INSS i es van codificar amb Z20.828 o V01.79 com a aïllaments, hauran de recodificar-se en el següent comunicat de confirmació a Z29.8 o V07.8 respectivament per a la seva correcta identificació.

Aquesta baixa podrà ser retroactiva, havent situat l'INSS com a data màxima per aquesta retroactivitat el 10 d'abril de 2020, data en què va acabar el permís retribuït recuperable fixat en el RD 10/2020.

Per una altra banda, es preveu que es puguin revisar i finalitzar aquests processos d'IT al final de la fase II i a l'inici de la fase III, en funció del nivell de risc de transmissibilitat que hi hagi en el moment.

L'actuació de la SGAM

Malgrat que el procediment de Sanitat per als SP i les diferents instruccions de l'INSS en relació a la IT per COVID-19 indiquen que seran els metges del Servei Públic de Salut els que emetin els comunicats de baixa i alta en tots els casos d'afectació per coronavirus, la Generalitat de Catalunya ha decidit que la gestió de la IT de les persones vulnerables a la COVID-19, sigui realitzada per la SGAM amb el següent funcionament, segons la informació que ens ha facilitat:

- El SP informa a la persona afectada que ha d'enviar telemàticament a la SGAM l'informe que li ha realitzat, perquè li tramitin la baixa.
- La SGAM realitzarà els comunicats de baixa i alta.
- El metge o metgessa de capçalera realitzarà els de confirmació.

Des de CCOO Catalunya entenem que aquesta decisió no s'ajusta a la normativa ordinària que regula les incapacitats temporals, doncs el RD 625/2014, que regula determinats aspectes de la gestió i control dels processos per IT en els primers tres-cents seixanta-cinc dies, indica que la competència per atorgar baixes per contingències comunes és dels metges i metgesses del Servei Públic de Salut i, com ja hem assenyalat, tampoc s'ajusta al procediment de Sanitat per als SP i a les instruccions que

l'INSS ha realitzat en relació a la IT per COVID-19. D'aquesta manera, la SGAM no tindria competència per emetre aquestes baixes.

Tampoc respondria a l'objectiu de descarregar de feina als Centres d'Atenció Primària, donat que els metges i metgesses de capçalera han de realitzar tot un seguit de gestions per la coordinació amb l'SGAM i han continuar emetent els comunicats de confirmació i revisant els historials de cada pacient.

A més, deixa a les persones treballadores i a les empreses en un difícil situació ja que suposa augmentar el temps que es triga en concedir la baixa, de manera que el treballador o treballadora disposa d'un informe que indica que no pot continuar treballant però poden passar diversos dies fins que disposa del comunicat de baixa que justifica la seva absència al treball.

En relació a la funció de la revisió de processos d'IT concedits per primària, segons l'INSS no seria fins al final de la fase II i principi de la fase III quan s'haurien de revisar.

Aquesta decisió, per tant, ens genera molts dubtes sobre la relació que pot tenir amb el Conveni de col·laboració⁵ que la Generalitat de Catalunya manté amb el Ministeri de Treball, a través de l'INSS, per al control de la IT, i segons el qual l'Administració catalana rebria fins a 60.374.245,84 € en cadascun dels anys 2018, 2019, 2020 per mantenir els indicadors de la duració i les altes de les IT en uns nivells determinats.

En aquest sentit, semblaria que respon més a un criteri econòmic amb la voluntat de limitar les baixes de les persones vulnerables i evitar que les mútues paguin aquestes prestacions, perjudicant els drets d'aquestes persones i posant en dubte els criteris tècnics i preventius que han de realitzar els SP en base a un procediment establert pel Ministeri de Sanitat.

Cal tenir en compte, que si es tracta de donar assessorament i suport als professionals sanitaris en relació a la idoneïtat dels informes dels SP, ja existeixen les Unitats de Salut Laboral, com a unitats especialitzades en aquest àmbit a les qual correspon aquesta funció. No seria, per tant, competència de la SGAM.

Per tot plegat, els delegats i delegades de CCOO hem d'estar vigilants en relació al tractament es fa de les persones especialment sensibles en l'empresa i per part de la SGAM en l'accés a la IT.

Els procediments i instruccions internes en el funcionament de l'Atenció Primària per a la gestió de la concessió de les baixes per COVID-19 van canviant, **recomanem que davant qualsevol dubte, es contacti amb el centre d'atenció primària.**

⁵ [Resolució de 12 de gener de 2018, de la Secretaria General Tècnica per la que es publica el Conveni amb la Generalitat de Catalunya per al control de la IT durant el període de 2017 a 2020](#)